

LUOMUSUUNNITELMA ALHAISEN JALOSTUSASTEEN VALMISTUS

Tila:

Toimija:

Tiltu:

Luomurekisteritunnus:

Laatija:

Päivämäärä:

Päivitetty:

SISÄLTÖ:

- 1. Toiminnan kuvaus**
- 2. Valmistettavien tuotteiden koostumus**
- 3. GMO ja säteilytys**
- 4. Tuotteiden erillään pito**
- 5. Tuotantotilojen ja laitteiden puhdistus**
- 6. Alihankinta**
- 7. Luomutuotteiden pakkausmerkinnät**
- 8. Tuotteiden kuljetukset ja varastointi, vastaanottotarkastukset, lähettäminen**
- 9. Luomutuotteiden muistiinpanot ja taseet**
- 10. Toiminnan riskit ja niiden hallinta**
- 11. Toimenpidesuunnitelma virheellisen tuotteen osalta**

LIITTEET:

ALIHANKINTASOPIMUS, VUOKRASOPIMUKSET, RESEPTIT JA KOOSTUMUSTIEDOT,
KOPIOT TAI KUVAT ETIKETEISTÄ JA PAKKAUKSISTA

TOIMINTAPERIAATE:

Alhaisen jalostuksen valvontaan ilmoittautumisen pvm _____

1. TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa

Käytettävät raaka-aineet (luomut ja itse viljeltyt tavanomaiset, jos tehdään
luomuraaka-aineita sisältäviä tavanomaisia tuotteita)

Valmistettavien luomutuotteiden luettelo

Valmistettavien luomuraaka-aineita sisältävien tavanomaisten tuotteiden luettelo

Käytettävät koneet ja laitteet

Valmistustilan sijainti ja paikka, käsittelytilat (pohjapiirros ja osoite)

Tuotantosopimukset, tuotteiden markkinointi

Toiminnan luonne: kausiluonteista vai jatkuvaa

2. VALMISTETTAVIEN TUOTTEIDEN KOOSTUMUS

Lyhyt kuvaus (reseptit tai muut koostumustiedot liitteiksi)

Valmistustoiminnan vaiheet (mahd. prosessikaavio liitteenä):

3. GMO JA SÄTEILYTYS

GMO koskee alhaisen jalostuksen valmistusta vain hiivan osalta, Elintarvikkeiden luomutuotantoehdot luku 4.1 Tuotantoon liittyvät kiellot ja rajoitukset

4. TUOTTEIDEN ERILLÄÄNPITO (jos valmistetaan tavanomaisia tuotteita)

Tavanomaisten tuotteiden valmistus

Tavanomaisten ja luomutuotteiden erillään pito (aika ja paikka) vastaanotossa, valmistuksessa, varastoinnissa ja kuljetuksessa

5. TUOTANTOTILOJEN JA LAITTEIDEN PUHDISTUS

Laitteiden, astioiden, tilojen yms. puhdistus

6. ALIHANKINTA

Alihankintatoiminnan kuvaus, alihankkijan tehtäväksi annetut toiminnot

Alihankkijat ja heidän yhteystietonsa (ely-keskus)

Alihankintasopimukset ja ilmoitukset ely:lle, valvontaan sitoutumiset

sopimuksessa kuvattu toiminnat ja vastuut (kopio suunnitelman liitteeksi)

7. LUOMUTUOTTEIDEN PAKKAUSMERKINNÄT

Pakkaamattomana myytävät tuotteet (varastomerkinnot, asiakirjat,
kuljetuspakkaukset)

Pakattuna myytävät (kuluttajapakkausten merkinnät)

8. TUOTTEIDEN KULJETUKSET JA VARASTOINTI,

Kuvaus pakkaamattomien tuotteiden kuljetuksesta, lähetteet

Kuvaus pakattujen tuotteiden kuljetuksesta, lähetteet

Tuotteiden varastointi

Saapuneet

Lähtevät

Saapuneiden tuotteiden vastaanottotarkastus (omaan varastoon alihankkijalta tulevat)

9. LUOMUTUOTTEIDEN MUISTIINPANOT JA TASEET

Varastokirjanpito raaka-aineista ja valmiista tuotteista (mitä, kuinka paljon)

Hävikkien seurannan tapa ja kirjaaminen (raaka-aineiden ja tuotteiden tase, hävikit)

Taselaskelmat (laatimisen tapa ja tiheys)

Kirjanpito myynneistä, sisältäen suoramyyntin suoraan kuluttajille. Tuotteet, määrät, erätunnukset, vastaanottajat ja ostajat (koontiedot myyntipäiväkohtaisesti tai pidemmissä jaksoissa)

Tavanomaiset tuotteet luomuyksikössä, jos niitä käsitellään

Muistiinpanot käyttöönotetuista tavanomaisista raaka-aineista (maataloustuotteet, lisäaineet, valmistuksen apuaineet)

Alihankkijan tekemät muistiinpanot ja raportit (esim. varastosaldot)

10. TOIMINNAN RISKIT JA NIIDEN HALLINTA,

Miten omavalvonta on toteutettu, kriittiset pisteet

11.TOIMENPIDESUUNNITELMA VIRHEELLISEN TUOTTEEN OSALTA,

Tuoterekламаatit ja toimenpiteet epäiltäessä virheellistä tuotetta

Takaisinvetosuunnitelma

Toimija

PÄIVITETTY:

PÄIVITETTY:

PÄIVITETTY:

Suunnitelman laatija

Vähäinen käsittely eli kauppakunnostus;

Ely-keskus valvoo maataloustuotantoa eli tilalla tapahtuvia toimintoja, joiden tarkoituksena on omalla tilalla tuotettujen, jalostamattomien maataloustuotteiden tuottaminen, pakkaaminen ja niiden merkitseminen luonnonmukaisesti tuotetuiksi. Tällaista on myös maatilalla tapahtuva tilan omien luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden kauppakunnostus, pesu, kuivaaminen. Esimerkkejä toiminnasta; perunoiden pakkaaminen säkkeihin, hunajan pakkaaminen, viljan ja yrttien kuivaus. Näissä toiminnoissa riittää kuvaus luomusuunnitelmaa.

Alhainen jalostus (eli vähäinen elintarvikkeiden valmistus) maatilalla;

Ely-keskus valvoo alhaisen jalostusasteen valmistustoimintaa, johon ilmoitaudutaan erikseen luomuvälvontalomakkeella 1 ja sen täydennyslomakkeella 1 e. Liitteeksi tarvitaan kuvaus suunnitellusta toiminnasta, minkä voi tehdä tällä lomakepohjalla.

Alhaisen jalostusasteen toiminnasta on kyse silloin kun oman tilan tuotteista tehdään luomuelintarvikkeita, joissa alkuperäisen maataloustuotteen luonne muuttuu toiseksi. Jyvistä tehdään jauhoja, juurekset pilkotaan tms.

Ainoastaan leivän valmistukseen tarvittavaa tuorehiivaa (ei kuivahiivaa) ja esimerkiksi yrttisuolan tai hapattettujen kasvien valmistukseen tarvittavaa ruokasuolaa saa ostaa tilan ulkopuolelta.

Esimerkkejä toiminnasta; oman tilan raaka-aineista valmistetut jauhot, marjojen jäädytys, leivän valmistus (vettä, suolaa, tuorehiiva voi lisätä), tilan ulkopuolella rahtityönä teetettyjen tuotteiden paloittelu ja kaikkien näiden pakkaaminen ja merkitseminen luomutuotteiksi sekä markkinointi.

Esimerkki 1. Luomutuottaja teurastuttaa luomueläimiä läheisessä teurastamossa, josta lihat toimitetaan takaisin luomutilalle. Teurastamo ei kuulu välvontaan itsenäisenä luomutoimijana, koska sillä ei ole omaan lukuun tehtävää luomutoimintaa. Luomutuottajan on liityttävä alhaisen

jalostusasteen valmistustoiminnan ja ilmoitettava alihankintatoiminnasta ely-keskukselle. Ely-keskus ilmoittaa teurastamosta Eviralle, koska teurastamoiden luomutarkastukset ovat Eviran tehtävä.

Esimerkki 2. Luomutuottaja jalostuttaa eli valmistuttaa kuorimossa / raastimossa / myllyssä / mehupuristamossa / tms. elintarvikehuoneistoissa luomutuotteita. Luomutuotteet palautuvat takaisin tilalle. Alihankijat eivät kuulu luomuvalvontaan itsenäisinä toimijoina, koska heillä ei ole omaan lukuun luomutoimintaa. Luomutuottajan on liityttävä alhaisen jalostusasteen valmistustoiminnan valvontaan ja ilmoitettava alihankintatoiminnasta omalle ely-keskukselle. Ely-keskus ilmoittaa kuorimosta / raastimosta / myllystä / mehupuristamosta Eviralle, joiden valvonnasta vastaa Evira.

Luomuelintarvikkeiden valmistus;

Evira valvoo luomuelintarvikkeiden valmistustoimintaa, johon ilmoitaudutaan luomuvalvontalomakkeella 1 ja sen liitteeksi täytettävällä täydennyslomakkeella 1h, Elintarvikevalmistusta on, jos esimerkiksi hankitaan toiselta tilalta raaka-aineita, joista valmistetaan vastaava alhaisen jalostusasteen tuote.

Pakkausmerkinnät

Mikäli tuotteita markkinoidaan valmiiksi pakattuina luomutuotteina tulee pakkauksissa olla viralliset pakkausmerkinnät; EU:n luomutunnus eli Eurolehti-merkki, maatalousperäisten ainesosien tuotantoalue; Tuotettu Suomessa ja valvovan viranomaisen tunnus. Siirtymävaiheen tuotteiden ja luomuraaka-ainetta sisältävien tavanomaisten tuotteiden pakkauksiin ei EU:n luomutunnusta saa painattaa.

Luomuainesia sisältävä tavanomainen tuote on sellainen, jossa omalla tilalla viljelty tavanomainen maataloustuote, riista tai villikala on yhdistetty elintarvikkeeksi oman tilan luomuraaka-aineen kanssa. Pakkauksen päälle on ainesosaluetteloon merkittävä maatalousperäiset luomuainesosat ja tavanomaiset ainesosat sekä luomun %- osuus kokonaismäärästä.

Pakkausmerkinnät ja alihankinnan käyttäminen

Kun valmistus tai pakkaaminen teetetään alihankintana toisessa luomuvalvontaan kuuluvassa yrityksessä, on pakkausmerkinnöissä oltava sen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen tunnusnumero, joka vastaa tuotteen viimeisimmän tuotanto- tai valmistustoimenpiteen tai pakkaamisen tekevän toimijan valvonnasta. Pakkauksessa on aina oltava myös vastuullisen toimijan omat yhteystiedot.

Jos tuotepakkauksen sulkee ja etiketöi valmiiksi alihankkija, pakkaukseen tulee alihankkijaa valvovan viranomaisen eli Eviran antama valvontatunnus FI-EKO-201. Jos valmiiksi suljetun pakkauksen, jossa ei vielä ole etikettiä päällä, etiketöi päämies maatilalla, pakkaukseen merkitään maatilaa valvovan ely-keskuksen FI-EKO-tunnus.

Lisätietoja

Taulukosta Ohjeita luomutuotteiden myyntiin

<http://luomu.fi/tietopankki/luomuvalvonta-elaintiloilla/>

Elintarviketuotannon ehdot, Luomutuotanto 3

<https://www.evira.fi/yhteiset/luomu/luomun-lomakkeet-ja-ohjeet/>

Pakkausmerkintäopas/ Elintarviketieto-opas, elintarvikevalvojille ja elintarvikealan toimijoille, Eviran ohje 17068/1, 2015

<https://www.evira.fi/tietoa-evirasta/julkaisut/elintarvikkeet/oppaat/elintarviketieto-opas-elintarvikevalvojille-ja-elintarvikealan-toimijoille/>